

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Urtos/2/2016
Identifikačné číslo spisu:	4016898268
Dátum vydania rozhodnutia:	07.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4016898268.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci odsúdeného C. R. pre zločin lúpeže podľa § 142 ods. 1 Trestného zákonníka Rakúskej republiky prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 7. apríla 2016 v Bratislave sťažnosť odsúdeného C. R. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 23. februára 2016, sp. zn. 1 Ntc 2/2016, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť odsúdeného C. R. sa z a m i e t a.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) zamietol žiadosť odsúdeného C. R. podľa § 66 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 Tr. zák. o podmienočné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom krajského súdu zo 14. februára 2013, sp. zn. 3 Ntc 15/2012, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 26. marca 2013, sp. zn. 5 Urto 2/2013, vo výmere 6 (šesť) rokov.

V uznesení krajský súd skonštatoval, že formálna podmienka pre podmienočné prepustenie z výkonu trestu splnená bola, keďže dve tretiny uloženého trestu si odsúdený C. R. vykonal dňa 29. decembra 2015.

Pokiaľ išlo o naplnenie materiálnych podmienok, vo vzťahu k prvej z nich - „odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie“, súd poznamenal, že o pozitívnom hodnotení odsúdeného C. R. zo strany riaditeľa príslušného ústavu na výkon trestu nemal pochybnosť.

Druhú materiálnu podmienku - „môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život“, však v jeho prípade považoval za nenaplnenú. Krajský súd zdôraznil, že odsúdený C. R. má 12 záznamov v trestnom registri a v období od roku 1998 až do ostatného spáchania zločinu lúpeže v Rakúskej republike, sa v relatívne krátkom časovom období opakovane dopúšťal tzv. domových krádeží. Na základe tejto skutočnosti dospel k záveru, že zákonné dôvody pre podmienočné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie sú dané.

Proti tomuto uzneseniu dňa 24. februára 2016 podal odsúdený C. R. sťažnosť a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie zmenil a jeho žiadosti o podmieňané prepustenie vyhovel.

V sťažnosti namietal, že krajský súd nepostupoval správne, keďže všetky podmienky podľa § 66 Tr. zák. splnil. Jeho prepustenie odporučil tiež riaditeľ ústavu na výkon trestu a na verejnom zasadnutí 2. februára 2016 s prepustením odsúdeného C. R. súhlasil aj prokurátor, hoci po troch týždňoch svoj názor zmenil.

Za hlavný argument pre podmieňané prepustenie považoval odsúdený C. R. dané porušenie § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“), keďže v jeho prípade nebola dôsledne dodržaná dohoda o uznávaní cudzozemských rozsudkov. Odsúdený C. R. namietal, že s rakúskymi úradmi podpísal dohodu podľa § 133a Trestného poriadku Rakúskej republiky, podľa ktorej sa zaviazal, že nevstúpi na územie Rakúskej republiky na obdobie 10 rokov, za čo mu mala byť odpustená polovica, minimálne však tretina uloženého trestu odňatia slobody. „Keby som proti svojej vôli nebol prevezený na Slovensko, z rakúskeho výkonu trestu by som bol prepustený najneskôr dňa 29. decembra 2015, v deň, kedy som si odpykal dve tretiny trestu.“ Ako odsúdený C. R. dodal, krajský súd pri svojom rozhodovaní túto skutočnosť nezohľadnil, a to napriek tomu, že Slovenská republika sa zaviazala, že dôsledne dodrží rozsudok cudzozemského súdu, ako aj všetky dohody, ktoré s ním súvisia.

Na podporu svojich tvrdení odsúdený C. R. poukázal na uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 15. decembra 2015, sp. zn. 3 Ntc 2/2013, ako aj uznesenie Krajského súdu v Žiline z 13. mája 2015, sp. zn. Ntc 35/2014. V oboch týchto prípadoch malo ísť o „ľudí, ktorí boli podobne ako ja odsúdení rakúskymi súdmi, majú bohatý register trestov, no príslušné krajské súdy ich aj tak prepustili.“

Záverom odsúdený C. R. uviedol, že súd pri rozhodovaní o podmieňanom prepustení nesmie prihliadať na predchádzajúci život odsúdeného, keďže uvedená okolnosť už raz bola predmetom posudzovania, a to pri rozhodovaní súdu o druhu a výmere trestu (§ 38 Tr. zák.).

Najvyšší súd postupom podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený C. R. podal sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného C. R. nie je dôvodná.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmieňaného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. súd môže odsúdeného podmieňane prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieňaného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieňaného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmieňanom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z vyššie citovaných ustanovení plynie, že pre podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je nutné, aby odsúdený kumulatívne splnil dve podmienky. Formálnu - vykonal trest v zákonom stanovenej dobe a materiálnu - plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Pokiaľ ide o formálnu podmienku, tú odsúdený C. R. splnil po vykonaní dvoch tretín trestu dňa 29.

decembra 2015.

Pokiaľ ide o materiálnu podmienku, v prospech odsúdeného C. R. svedčí správa riaditeľa ústavu na výkon trestu z 26. januára 2016, v ktorej sa konštatuje, že jeho správanie bolo na požadovanej úrovni, odsúdený rešpektoval pokyny príslušníkov, bol preradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, trikrát disciplinárne odmenený, so vzornou pracovnou morálkou, udržiaval kontakty s rodinou atď. Súd tiež prihliadol na vyjadrenia G. E. a Ing. D. T., ktorí odsúdeného C. R. po jeho prípadnom podmiennečnom prepustení sľubovali zamestnať, ako aj čestné prehlásenie D. R., ktorý mu ponúkol byt do osobného užívania.

Na druhej strane, Najvyšší súd Slovenskej republiky v zhode s krajským súdom dospel k záveru, že opakované páchanie druhovo identickej trestnej činnosti - tzv. domových krádeží, ktorých sa odsúdený C. R. v relatívne krátkom časovom úseku (od r. 1998 - 2011) dopustil v jedenástich prípadoch, a to tak na území Slovenskej, ako aj Českej republiky, svedčí o tom, že v jeho prípade nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Napokon aj v správe riaditeľa ústavu na výkon trestu sa s prihliadnutím na tieto trestné činy, ako aj na ostatný najzávažnejší skutok - zločin lúpeže spáchaný v Rakúskej republike, konštatuje menej priaznivá resocializačná prognóza.

Vo vzťahu k námietkam odsúdeného C. R. Najvyšší súd Slovenskej republiky upozorňuje, že na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu neexistuje „právny nárok“, ktorého by sa mohol domáhať ihneď, ako sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti. „Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania.

Podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy.“ (ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 952).

Takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (viď napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Urtost 3/2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015), aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa teda nestotožnil s názorom odsúdeného C. R., že na jeho predchádzajúcu trestnú činnosť nemožno pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení prihliadať. Naopak, keďže posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

Pokiaľ ide konkrétne o odsúdeného C. R., najvyšší súd zdôrazňuje, že tento dostal zo strany spoločnosti opakovane možnosť preukázať (či už uloženým peňažným trestom, podmiennečným odkladom trestu odňatia slobody, podmiennečným prepustením z výkonu trestu), že „miernejší trest“ na jeho nápravu postačuje. Žiaľ, nestalo sa a k páchaniu trestnej činnosti sa odsúdený C. R. vrátil aj napriek ďalším uloženým nepodmiennečným trestom, ktoré vykonal v celom rozsahu.

Vo vzťahu k rozhodnutiam, na ktoré odsúdený C. R. poukázal, najvyšší súd poznamenáva, že ide o rozhodnutia prvostupňových súdov, ktoré neboli zo strany nadriadeného súdu podrobené prieskumu a boli podľa § 176 ods. 3 Tr. por. vyhotovené v zjednodušenej písomnej forme.

Pokiaľ ide o hlavný argument, za ktorý odsúdený C. R. považuje údajné porušenie § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z., najvyšší súd uvádza, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa u osôb, ktoré svoj trest vykonávajú na území Slovenskej republiky na základe predtým uznaného cudzieho rozhodnutia, plne vzťahuje slovenský Trestný zákon.

Uvedený záver vyplýva tak z dôvodovej správy k predmetnému ustanoveniu, ako aj z čl. 17 ods. 1 Rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii (ďalej len „Rámcové rozhodnutie“), v ktorom sa uvádza, že výkon trestu sa riadi právom vykonávajúceho štátu. Pokiaľ odseky 2 a 3 neustanovujú inak, orgány vykonávajúceho štátu sú ako jediné príslušné rozhodovať o postupoch výkonu a určovať všetky s tým súvisiace opatrenia vrátane dôvodov na predčasné alebo podmienené prepustenie.

Hoci v odseku 4 citovaného ustanovenia Rámcového rozhodnutia sa uvádza, že členské štáty môžu stanoviť, že pri každom rozhodnutí o predčasnom alebo podmienenom prepustení sa môže brať ohľad aj na tie ustanovenia vnútroštátneho práva uvedené štátom pôvodu, podľa ktorých má daná osoba nárok na predčasné alebo podmienené prepustenie v istom stanovenom čase, v danom prípade išlo o dobrovoľnú transpozíciu, ktorú Slovenská republika neprebrala (viď tabuľka zhody).

Rovnako si Najvyšší súd Slovenskej republiky dovoľuje upriamiť pozornosť na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 6. októbra 2015, sp. zn. III. ÚS 498/2015, podľa ktorého:

„Existencia odlišných podmienok výkonu trestu odňatia slobody vrátane predpokladov podmieneného prepustenia je v jednotlivých štátoch prirodzená a skutočnosť, že v niektorých aspektoch sa tieto podmienky môžu subjektívne javiť ako prísnejšie, ešte neznamená, že napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu sťažovateľom označených práv ústavne nezlučiteľnou aplikáciou (výkladom) zákona o uznávaní a výkone rozsudkov.“

Inými slovami, z pohľadu splnenia podmienok pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odsúdeným C. R. nie je relevantné, či ich spĺňa podľa práva Rakúskej republiky (a teda či prípadne uzavrel dohodu, na základe ktorej mal byť z výkonu trestu podmienené prepustený), keďže na jeho situáciu sa vzťahuje výlučne § 66 slovenského Trestného zákona.

Napriek tomu, Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky nedá nespomenúť rozsudok Krajského súdu v Korneuburg z 29. marca 2012, sp. zn. 602 Hv 1/12y, v ktorom sa senát vo vzťahu k osobe odsúdeného C. R. vyjadril nasledovne (v úradnom preklade):

„Na základe týchto dôvodov je uvalený trest odňatia slobody v dobe trvania šiestich rokov pre C. R. primeraný páchatel'ovi, činu a vine. Na základe tej okolnosti, že obžalovaný neovplyvnený svojím predchádzajúcim odsúdením spred 3 mesiacov kvôli krádeži vlámaním znovu spáchal majetkový delikt a tento raz pri použití hrozby so súčasným ohrozením tela a života, musí sa trest vykonať v plnom rozsahu, aby páchatel' mal pred očami nepravosť svojho činu v dostačujúcom rozsahu a aby sa v budúcnosti zdržal spáchania ďalších trestných konaní tohto druhu.“

Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky nepovažoval sťažnosť odsúdeného C. R. za dôvodnú, a preto ju podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.